

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2010

ΘΕΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 10.6.2010

ΤΑΞΗ: Α΄

ΧΡΟΝΟΣ: 2 ΩΡΕΣ (8.00 – 10.00)

ΣΕΛΙΔΕΣ: 7

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΤΜΗΜΑ: ΑΡ.:

ΒΑΘΜΟΣ:

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία (3) μέρη. Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη και σε όλα τα ερωτήματα.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΓΛΩΣΣΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

«Γράμμα σ΄ ένα φίλο μου που είναι μακριά»

Λεμεσός, 1/09/2009

Αγαπητέ μου Μιχάλη,

Μου γράφεις ότι στην Αθήνα κάνει υπερβολική ζέστη ακόμα και το Σεπτέμβριο. Κι εδώ έχουμε ακριβώς τις ίδιες ψηλές θερμοκρασίες.

Πόσο γρήγορα κυλάνε οι μέρες! Τελείωσαν οι καλοκαιρινές μας διακοπές. Επιστρέψαμε ξανά στα μαθητικά θρανία. Φέτος πάω στην Α΄ τάξη του Γυμνασίου και αισθάνομαι κάπως παράξενα! Άγνωστο περιβάλλον, άγνωστοι δάσκαλοι, άγνωστοι συμμαθητές.

Διαπιστώνω ότι τα μαθήματα είναι πιο δύσκολα και οι καθηγητές – έτσι λένε τους δασκάλους στο Γυμνάσιο- είναι πιο απαιτητικοί στο μάθημά τους. Άσε, που το κάθε μάθημα διδάσκεται κι από ένα διαφορετικό καθηγητή. Ένας μπαίνει κι άλλος βγαίνει από την τάξη.

Κάτι άλλο που με ανγχώνει είναι τα διαγωνίσματα. Παλιοί μαθητές λένε ότι παίζουν μεγάλο ρόλο στη διαμόρφωση του βαθμού του τριμήνου. Εγώ όμως δεν το πιστεύω αυτό. Αν κάποιος μαθητής μελετά καθημερινά και συμμετέχει στο μάθημα, κάνει όλες τις εργασίες που έχει για το σπίτι, είναι πρόθυμος, ευγενικός και προσεκτικός στην τάξη, τότε πιστεύω ότι όλα αυτά βοηθούν να ανέβει και ο βαθμός του. Εσύ, ποια άποψη έχεις πάνω σ΄ αυτό το θέμα;

Αυτό που μου λείπει τώρα είναι η ξεγνοιασιά και το παιχνίδι. Πού καιρός για ψυχαγωγία; Πού καιρός, για να βλέπω τους φίλους μου;

Πού καιρός για βόλτες; Τα πράγματα χρόνο με το χρόνο γίνονται πιο σοβαρά κι εγώ πρέπει να γίνω πιο υπεύθυνος στις απαιτήσεις του σχολείου.

Ελπίζω να μη σε **κούρασα** με τα δικά μου προβλήματα, καλέ μου φίλε. Δώσε πολλά χαιρετίσματα στην **οικογένειά** σου. Ελπίζω να τα πούμε κι από κοντά σύντομα. Μην αργήσεις να μου γράψεις τα νέα σου.

Με πολλή αγάπη

Νικόλας

Ερωτήσεις:

1) Ποιες είναι οι εντυπώσεις του μαθητή από τις πρώτες μέρες στο Γυμνάσιο, σύμφωνα με την πιο πάνω επιστολή; (μον. 1)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2) Τι λείπει από το μαθητή τώρα με την έναρξη των μαθημάτων και γιατί; (μον.1)

.....
.....
.....
.....
.....

3) Να γράψετε τον Αόριστο και τον Παρακείμενο των πιο κάτω ρημάτων: (μον.1)

	Αόριστος	Παρακείμενος
κυλάνε
γράφεις

4) Να σχηματίσετε τη γενική ενικού και αιτιατική πληθυντικού των ουσιαστικών: (μον.1)

	Γεν. Ενικού	Αιτ. πληθυντικού
η άποψη
ο καθηγητής
το μάθημα
η οικογένεια

5) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις (υποκείμενο, κατηγορούμενο, αντικείμενο, συνδετικό ρήμα) (μον.1)

α. Κι εδώ εμείς έχουμε ακριβώς τις ίδιες ψηλές θερμοκρασίες.

.....

.....

β. Οι καθηγητές στο Γυμνάσιο είναι πιο απαιτητικοί.

.....

.....

6) Να γράψετε: (μον.1)

α. ένα παράγωγο ουσιαστικό

β. ένα παράγωγο επίθετο για το καθένα από τα πιο κάτω ρήματα:

κουράζω α.

β.

αγχώνει α.

β.

Να διαβάσετε τα κείμενα και στη συνέχεια να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.

Κείμενο 1(α) «Λεώνη», Μαρίας Πυλιώτου

Έχουν περάσει κιόλας δύο χρόνια. Η Λεώνη είχε αρχίσει δουλειά από την πρώτη μέρα. Σήμερα έχει ζωγραφίσει, ίσαμε τούτη τη στιγμή, δυο πιάτα. Αποτελειώνει το τρίτο και το κοιτάει καλά καλά. Μέσα της νιώθει μια μεγάλη χαρά κάθε φορά που τελειώνει ένα κομμάτι. Τσουλάει το αναπηρικό καροτσάκι της και πηγαίνει κόντα στον πάγκο. Βάζει και το τρίτο δίπλα στα άλλα δυο. Τα βλέπει από κοντά, από μακριά. Η νέα παραγγελία θα της πάρει μια βδομάδα.

Πλένει τα χέρια στο νεροχύτη του εργαστηρίου της και τα σκουπίζει με μια μαλακή πετσέτα. Τα πινέλα και την παλέτα της τα έχει βάλει σε μια λεκανίτσα με ειδικό υγρό, για να τα πλύνει αργότερα. Μ' ένα στεγνό ρούχο καθαρίζει καλά τον πάγκο και το μικρό της τραπεζάκι, όπου ακουμπάει τα πιάτα της για να τα ζωγραφίσει.

Όταν ζωγραφίζει, ξεχνιέται. Το εργαστήρι της, το πιο μεγάλο και το πιο φωτεινό δωμάτιο του σπιτιού, έχει γίνει για τη Λεώνη ένας χώρος χαράς κι ευλογίας. Την κάνει ευτυχισμένη. Όμως θα 'θελε κι άλλα πράγματα να κάνει. Από ένα κατάστημα της έχουν ζητήσει να φτιάξει πάνινες κούκλες. Θα το σκεφτεί. Η παρέα έρχεται συχνά και τα λένε. Θυμούνται τις όμορφες μέρες του Γυμνασίου, τις ξαναζουν και νιώθουν σαν να μην έχουν περάσει δυο ολόκληρα χρόνια από τότε.

Ερώτηση

1) Ποιο πρόβλημα αντιμετωπίζει η Λεώνη και με ποιους τρόπους βρίσκει διέξοδο σ' αυτό; (μον. 1)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Κείμενο 1 (β) «Λεώνη», Μαρίας Πυλιώτου

Σήμερα η Λεώνη έχει ακόμα ένα λόγο να είναι χαρούμενη. Το βράδυ θα πάει για πρώτη φορά από τότε που βγήκε από το νοσοκομείο στο μουσικό τους στέκι. Όλον αυτό τον καιρό ήταν αναποφάσιστη και κανείς δεν την είχε πιέσει. Όλοι ήθελαν να το αποφασίσει μονάχη της. Σήμερα, λοιπόν, αισθάνεται έτοιμη να πάει. Δικοί της και φίλοι δεν μπόρεσαν να κρύψουν τη χαρά τους.

Η Λεώνη βιάζεται να γίνει δεκαοχτώ χρονών. Θα πάρει δικό της αυτοκίνητο με αυτόματο σύστημα οδήγησης, ειδικό για ανάπηρα άτομα. Να ταξιδεύει. Να πηγαίνει όπου θέλει. Ένα σωρό άλλοι

σαν αυτή, και σε χειρότερη ακόμα κατάσταση, ταξιδεύουν σ' όλο τον κόσμο. Πετάνε με αεροπλάνα και πάνε σε συνέδρια, πάνε σε πανεπιστήμια για σπουδές, εργάζονται. Γίνονται ζωγράφοι, γίνονται συνθέτες-μουσικοί, γίνονται νομικοί, ψυχολόγοι και ό,τι άλλο μπορείς να φανταστείς!

Ερώτηση

1) Γιατί έχει τόση σημασία η απόφαση της Λεώνης να εμφανιστεί στο πάρτι που οργανώνουν οι φίλοι της; Τι δείχνει η απόφασή της αυτή; Πώς αισθάνεται τώρα; (μον. 1,5)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Κείμενο 2 α) «Ο παππούς και το εγγονάκι», Λέων Τολστόι

Ο παππούς είχε γεράσει πολύ. Τα πόδια του δεν τον πήγαιναν, τα μάτια του δεν έβλεπαν, τ' αυτιά του δεν άκουγαν. Δόντια δεν είχε. Κι όταν έτρωγε, του χυνόταν το φαγητό. Ο γιος του και η νύφη του δεν τον έβαζαν πια μαζί τους στο τραπέζι, αλλά του 'διναν να φάει πάνω στη μεγάλη χτιστή χωριάτικη θερμάστρα όπου πλάγιαζε. Κάποτε που του βάλανε να φάει στο πήλινο πιάτο, του ξέφυγε από τα χέρια, έπεσε κι έσπασε. Η νύφη του άρχισε τότε να τον μαλώνει πως όλα τα χαλάει στο σπίτι και σπάει τα πιάτα. Τέλος του είπε πως αποδώ και πέρα θα του 'διναν να τρώει στη ξύλινη γαβάθα. Ο παππούς αναστέναξε μόνο και δεν είπε τίποτα.

Μια μέρα ο άντρας με τη γυναίκα του παρακολουθούσαν που ο γιος τους μαστόρευε κάτι σκαλίζοντας ένα μικρό κούτσουρο. Ο πατέρας λοιπόν τον ρώτησε:

«Τι φτιάχνεις εκεί, Μίσα;»

Κι ο Μίσα απαντά:

«Φτιάχνω μια μεγάλη γαβάθα, πατερούλη. Όταν εσύ κι η μάνα μου γεράσετε, θα σας ταΐζω σ' αυτήν τη γαβάθα»

Ο άντρας κι η γυναίκα του κοιτάχτηκαν και δάκρυσαν. Νιώσανε ντροπή που είχαν προσβάλει τον παππού. Κι από τότε τον βάλανε να τρώει μαζί τους στο τραπέζι και τον πρόσεχαν όπως πρέπει.

Λ. Τολστόι, Διηγήματα, μύθοι και παραμύθια, μτφρ. Π. Ανταίος, Ωκεανίδα

Ερωτήσεις

1) Πώς φέρονται οι γονείς του Μίσα στο γέρο παππού του και πώς αντιδρά εκείνος; (μον. 1,5)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2) Ποιο γεγονός έκανε τους γονείς του Μίσα να αλλάξουν τη στάση τους απέναντι στον παππού και πώς εξηγείτε αυτή την αλλαγή; (μον. 1)

.....
.....
.....
.....
.....

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

«Η τελευταία μαύρη γάτα», Ευγένιου Τριβιζά

1) Ποιον τύπο ανθρώπου σας θυμίζει από την κοινωνία μας ο ήρωάς μας και τι μας διδάσκει με το παράδειγμά του; (μον. 1)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Οι εισηγήτριες:

Μαίρη Δρουσιώτου

Παρασκευή Έλληνα

Φωτούλα Χατζηαριστείδου

Μαρία Μανώλη

Ο Διευθυντής

.....

Γιώργος Ιωσηφίδης